

Na temelju Zaključka Vlade Republike Hrvatske o prihvaćanju Nacionalnog akcijskog plana za suzbijanje zlouporabe droga u RH za razdoblje od 2015. – 2017. godine, Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za 2012.-2017. godinu (Narodne novine, br. 122/12) te članka 21 Statuta Međimurske županije (Službeni glasnik Međimurske županije, broj 26/10, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 8/13 i 6/14). Skupština Međimurske županije je na ____ . sjednici, održanoj _____ 2015. godine, donijela

Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u Međimurskoj županiji za razdoblje od 2015. do 2017. godine

1. UVOD

Zlouporaba sredstava ovisnosti jedan je od vodećih javnozdravstvenih problema današnjice. Procjenjuje se da je u razvijenim zemljama zlouporaba sredstava ovisnosti vodeći uzrok obolijevanja i smrtnosti kod mladih, povezan s brojnim nesrećama, duševnim poremećajima i bolestima te drugim zdravstvenim i socijalnim problemima te rizičnim ponašanjima.

Prema World Drug Report 2014. u svijetu je oko 243 milijuna (5,2%) ljudi u prethodnoj godini barem jednom uzelo neku ilegalnu drogu. Iako relativno stabilna, još uvijek je visoka uporaba droga i u europskom okruženju, procjenjuje se da je gotovo četvrtina odrasle populacije u Europskoj uniji barem jednom u životu uzela neku nezakonitu psihoaktivnu tvar. Prema izvješću Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama 2015., bilježi se smanjenje broja novih heroinskih ovisnika, ali i dalje je veoma visoka uporaba kanabisa, a posebno zabrinjava pojava i korištenje novih sintetičkih droga.

Iz podataka nacionalnog Registra osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga koji se vodi pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, vidljivo je da je u Hrvatskoj u 2014. godini bila na liječenju zbog ovisnosti 7812 osoba, što je gotovo identično broju liječenih prethodne godine (7857) i ukazuje na to da je da je došlo do stabilizacije broja liječenih osoba. Praćenjem u Registru vidimo da djelovanje sustava za prevenciju ovisnosti i izvanbolničko liječenje ovisnika uspijeva ovisnike zadržati sve duže u tretmanu, a ujedno se smanjuje broj novih ovisnika, posebno o opijatima. Protekle godine se u sustavu bilježi tek 205 novopridošlih ovisnika o opijatima što ukazuje da je liječenje djelotvorno i da heroinski ovisnici nisu prepušteni ulici i kriminalnom miljeu te ne „proizvode“ nove heroinske ovisnike.

Većinu liječenih osoba čine muškarci (82,4%). Prosječna dob prvog uzimanja bilo kojeg sredstva iznosi 16,1 godina, a prosječna dob prvog uzimanja heroina je 20 godina.

Stopa liječenih osoba zbog zlouporabe droga u odnosu na 100 000 stanovnika u dobi od 15.-64. godine za Hrvatsku iznosi 270,8, a stopa liječenih zbog ovisnosti o opijatima iznosi 216,1.

Međimurska županija je sa stopom ukupno liječenih od 149,7 i liječenih zbog ovisnosti o opijatima 113,2, ispod hrvatskog prosjeka.

Niska je stopa zaraženosti HIV-om (0,2%), a uočava se i pad prevalencije hepatitisa C (25,1%), dok zaraženost hepatitisom B pokazuje uzlazni trend (6,3%).

Sve više zabrinjava korištenje novih psihoaktivnih tvari koje svojim djelovanjem oponašaju učinak tzv. tradicionalnih droga. Mnoge od tih tvari se prodaju legalno, u tobacco i smartshopovima ili preko internet prodaje te se zato u žargonu i nazivaju „legalice“, tj. „legal highs“. U 2013. godini praćenjem EMCDDA utvrđena je čak 651 internet stranica preko koje su se mogla kupiti takva sredstva.

U Međimurskoj županiji također se bilježi trend stabilizacije broja liječenih ovisnika. Prema podacima Djelatnosti za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije u 2014. godini je liječeno ukupno 92 ovisnika (79 muškaraca i 13 žena). Od toga je bilo 67 opijatskih ovisnika (57 muškaraca i 10 žena) te 25 ovisnika o neopijatskim sredstvima (22 muškarca i 3 žene). Nije uključen u tretman nijedan novi ovisnik o heroinu, a također nije zabilježena nijedna smrt od predoziranja.

Radi praćenja pojavnosti korištenja sredstava ovisnosti među školskom djecom i mladima tijekom Mjeseca borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti (15.11.-15.12.2013.) u svim osnovnim i srednjim školama naše županije provedeno je istraživanje o stavovima, navikama i korištenju sredstava ovisnosti kod učenika 7. i 8. razreda osnovne škole te 2. razreda srednje škole.

Prema rezultatima našeg istraživanja i među djecom i mladima Međimurske županije pijenje alkohola još uvijek je najzastupljeniji način korištenja sredstava ovisnosti.

U odnosu na rezultate istraživanja iz 2007. g. ne uočava se porast zastupljenosti konzumiranja alkohola, ali brojke su i bez porasta dovoljno velike i pozivaju na pozornost i poduzimanje preventivnih i drugih mjera. Naime, već i u završnim razredima osnovne škole 9,3% dječaka i 6,1% djevojčica piju alkoholna pića više puta mjesečno ili češće. Učestalost pijenja alkoholnih pića povećava se s dobi, tako da u 2. razredu srednje škole više puta mjesečno ili češće običava piti 61,8% mladića i 49,2% djevojaka, a 1,5% mladića navodi da alkohol pije svakodnevno.

Zabilježen je porast broja konzumenata marihuane među ispitanim učenicima 2. razreda srednje škole, a uočava se i pojava korištenja tzv. novih droga i velika zastupljenost igara na sreću, što sve zajedno predstavlja novi stručni izazov svima koji se bave djecom i mladima.

Među učenicima 7. i 8. razreda osnovne škole marihuanu je probalo pušiti bar jednom u životu 2,7% dječaka i 1,5% djevojčica. Među ispitanim učenicima 2.r. srednje škole povećava se broj onih koji su barem jednom probali marihuanu (svaki četvrti mladić (25,5%) i gotovo svaka šesta djevojka (16,7%).

Tri i više puta marihuanu je konzumiralo 15,6% mladića i 7,8% djevojaka. Taj podatak zabrinjava jer se ta učestalost korištenja marihuane ne može više smatrati samo zadovoljenjem znatiželje, nego se već može svrstati u rizična ponašanja.

Interes za korištenjem tzv. legalica primjetan je i u našoj županiji, a posebno je to zabrinjavajuća pojava među školskom djecom i mladima. Na pitanje da li su ikada u životu koristili neku od novih droga i koju, među ispitanim učenicima 7. i 8. razreda osnovne škole pozitivno je odgovorilo 2% dječaka i 1% djevojčica. Među ispitanim srednjoškolcima gotovo su svaki treći mladić (29%) i svaka deseta djevojka (11%) probali neku od novih droga. Najčešće korišteno sredstvo je Galaxy kojeg je među ispitanim učenicima 7. i 8. razreda osnovne škole probalo 2% dječaka i 1% djevojčica. Od ispitanih učenika 2.r. srednje škole Galaxy je probao svaki peti mladić (20%) te 8% djevojaka. Najčešće korištena sredstva su sintetski kanabinoidi- mješavina bilja koja se prodaje kao „osvježivači prostora“, soli za kupanje, gnojivo za biljke, itd. uz čestu napomenu na ambalaži kako nisu za ljudsku konzumaciju. Sadrže sintetske kanabinoide pa se pušenjem postižu učinci slični učinku tetrahidrokanabinola (THC), vežući se (kao i THC) na kanabinoidne receptore u središnjem živčanom sustavu. Mogu se pojaviti i kao smola, bijeli prah ili kristali, ulje. Na tržištu su poznati kao Galaxy, Rainbow, Spice, Solar, Atomix, Sharp, itd

Među ispitanim učenicima 7. i 8. razreda osnovne škole ističe se i korištenje inhalanata (15,1 % dječaka i 13,8 % djevojčica) , a od ilegalnih sredstava ovisnosti korištenje marihuane (2,7% dječaka i 1,5% dječaka) i tzv. novih droga (2,22% dječaka i 1,02% djevojčica). LSD (halucinogene) i heroin nisu probali, a zabilježeno je da je jedna djevojčica probala kokain.

Unatoč postojećoj zakonskoj regulativi koja sva navedena psihoaktivna sredstva čini zabranjenima za maloljetnike, velika većina naših ispitanika procjenjuje da su njima lako dostupna. Pogotovo se to odnosi na alkoholna pića. Pivo smatra lako dostupnim 84,5% učenika 7. i 8. r. i 95,1% učenika 2.r. srednje škole, a vino 76,7% učenika 7. i 8. r. te 93,5% učenika 2.r. srednje škole. Međutim, posebno je zabrinjavajuće što i marihuanu smatra lako dostupnom 14,2% ispitanih osnovnoškolaca i 38,9% ispitanih učenika 2.r. srednje škole.

Sve veći broj sati provedenih u igranju na računalo, uz premali udio onih koji se u srednjoškolskoj dobi bave sportom, izraženo nezadovoljstvo školskim uspjehom i velika dostupnost sredstava ovisnosti ukazuju na potrebu uvođenja preventivnih programa koji će uključivati promicanje zdravih stilova života kao protutežu pojavama i navikama koje smatramo rizičnima.

Neophodno je osnaživanje uloge obitelji kao nezamjenjivog zaštitnog čimbenika u odrastanju mladog čovjeka, ojačavanje vještina roditeljstva u međusobnoj komunikaciji i komunikaciji s djetetom, kako bi djelovali poticajno na razvoj sigurnosti i samopouzdanja kod svojeg djeteta.

Uz osiguranje provedbe zakonskih odredbi o zabrani prodaje cigareta i alkohola maloljetnicima i provođenje represivnih i drugih mjera koje smanjuju dostupnost sredstava ovisnosti, važan je i daljnji edukativni preventivni rad s mladima i njihovim roditeljima na usvajanju znanja o štetnosti sredstava ovisnosti i usvajanju zdravih stilova života.

Iako je rad s ovisnicima i njihovo liječenje neizostavni dio borbe protiv zlouporabe droga, ne smijemo zaboraviti da borba protiv droge mora započeti puno prije dolaska u bolnicu ili bilo kojeg drugog oblika liječenja. Izuzetno je rijetka pojava da se put u ovisnost započne nekom od ilegalnih droga. Prekomjerno pijenje alkohola i pušenje u mladih najčešće su prvi korak ka drugim oblicima rizičnih ponašanja pa tako i eksperimentiranju s ilegalnim sredstvima ovisnosti, te je nužno usmjeriti nastojanja cijele zajednice ka smanjivanju učestalosti ove pojave.

Mladima je kao glavnim akterima ove pojave uz još bolju informiranost o štetnom djelovanju sredstava ovisnosti, važno omogućiti prostore i sadržaje u kojima će se moći okupljati bez alkohola i duhanskog dima, nepušačko i „alcohol-free“ okruženje koje će im pomoći u razvijanju pozitivnog stava prema nepušenju, pijenju alkohola i korištenju drugih sredstava ovisnosti.

Zabilježili smo 18 kaznenih djela zlouporabe droga od čega 11 kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama i 7 kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa tvari zabranjenih u sportu.

Iz oblasti prekršaja u istom razdoblju evidentirana su 62 prekršaja iz članka 3. stavka 1. Zakona o suzbijanju zlouporabe droga. Tijekom 2014. godine evidentirano je 90 zapljena droge i 10 zapljena tvari zabranjenih u sportu. Vrste zaplijenjenih droga su:

Marihuana - 75 zapljena / 1433,10 grama, Cannabis biljka - 6 zapljena / 41 komad, Cannabis smola(hašiš) - 2 zapljene / 5,6 grama, Cannabis sjeme - 2 zapljene / 245 komada, Amfetamin (speed) - 3 zapljene / 7 grama, Lijekovi (diazepam) - 1 zapljena / 5 komada, ecstasy - 1 zapljena / 0,5 grama

2. CILJEVI I SVRHA AKCIJSKOG PLANA

1. Povećati informiranost našeg stanovništva, posebno djece i mladih o pozitivnim utjecajima zdravih stilova života koji doprinose dobrom mentalnom zdravlju (aktivnosti vezane uz sport i rekreaciju, kvalitetan društveni život, volonterski rad u zajednici i dr.) te upozoriti na negativan utjecaj sredstava ovisnosti.
2. Pojačati aktivnosti na području primarne prevencije uvođenjem programa „Trening životnih vještina u osnovne škole naše županije“.
3. Približiti mogućnosti ranog otkrivanja, liječenja i rehabilitacije poremećaja mentalnog zdravlja i poremećaja vezanih uz korištenje sredstava ovisnosti cjelokupnom stanovništvu naše županije te na taj način utjecati na smanjenje broja poremećaja te vrste.
4. Povećati vidljivost udruga, organizacija i inicijativa u županiji u okviru kojih djeca i mladi, ali i odrasli, mogu provoditi slobodno vrijeme na kvalitetan način.
5. Osigurati tretman, liječenje i rehabilitaciju ovisnika te ih uključivanjem u mjere zdravstvenog i socijalnog sektora udaljiti od kriminalnog miljea.
6. Represivnim i drugim mjerama smanjiti dostupnost sredstava ovisnosti.
7. Unaprijediti koordinaciju i suradnju među tijelima lokalne samouprave, ustanovama, institucijama i udrugama koje se bave smanjenjem potražnje i ponude sredstava ovisnosti u našoj županiji.
8. Naglasiti ulogu Povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga Međimurske županije kao tijela odgovornog za provedbu mjera na lokalnoj razini i osiguravanja kvalitete programa kroz poticanje financiranja kvalitetnih programa i njihovu evaluaciju .

3. SADRŽAJ AKCIJSKOG PLANA

Akcijski plan za 2015.-2017. godinu sadržava mjere i aktivnosti koje su temeljene na sljedećim područjima iz Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga (2012.-2017. god.)

1. Smanjenje potražnje

1.1. Mjere prevencije korištenja sredstava ovisnosti među djecom i mladima;

1.2. Mjere prevencije korištenja sredstava ovisnosti u cjelokupnoj populaciji (posebno na radnom mjestu) te među pripadnicima posebno osjetljivih skupina populacije (pripadnici romske nacionalne manjine, osobe starije životne dobi, socijalno i ekonomski ugrožene osobe, invalidne osobe);

1.3. Poticanje liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika;

1.4. Poticanje programa rješavanja socijalne problematike

2. Smanjenje ponude droga i sredstava zabranjenih u sportu

3. Istraživanje o pojavnosti i korištenju sredstava ovisnosti na području naše županije

4. Edukacija

5. Evaluacija

6. Koordinacija

7. Financiranje

4. MJERE I AKTIVNOSTI

4.1. Smanjenje potražnje droga

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Osigurati međusobnu suradnju i umreženost svih ustanova, institucija i nevladinih organizacija kao nositelja mjera za suzbijanje zlouporabe droga	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije	Nisu potrebna dodatna sredstva
Osigurati kontinuiranu provedbu preventivnih programa usmjerenih na sve vrste ovisnosti, a posebno na one koje su detektirane kao najzastupljenije u našoj županiji (alkohol, pušenje, tzv. nove droge, ilegalna sredstva) te druge ovisnosti (kockanje, klađenje, ovisnost o internetu)	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi svih osnovnih i srednjih škola, nevladine organizacije	Nisu potrebna dodatna sredstva
Osigurati vidljivost i diseminaciju programa dobre prakse i znanstveno utemeljenih programa prevencije i tretmana ovisnosti na lokalnoj razini kroz predstavljanje programa i aktivnosti na prigodnim konferencijama te kroz medijsku promidžbu	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije	Sredstva županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Pružati podršku radu županijskog stručnog vijeća za školske preventivne programe kroz pružanje financijske potpore, te stručne i supervizijske podrške. Posebno planirati i provoditi sustavnu edukaciju voditelja školskih preventivnih programa (edukacija edukatora)	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave

4.1.1. Mjere prevencije korištenja sredstava ovisnosti među djecom i mladima

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Planirati i provoditi sustavnu edukaciju odgajatelja, učitelja, profesora i stručnih suradnika u odgojno obrazovnim ustanovama za provođenje preventivnih aktivnosti usmjerenih djeci i mladima.	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Referentni centar za suzbijanje alkoholizma i drugih ovisnosti, Ured za suzbijanje droga Vlade RH, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Planirati i provoditi kontinuiranu edukaciju i informiranje o štetnom djelovanju sredstava ovisnosti usmjerenu djeci i mladima i njihovim roditeljima	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi svih osnovnih i srednjih škola, Dječji vrtići	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Uvesti znanstveno potvrđeni evaluirani program „Trening životnih vještina“ usmjeren jačanju samopouzdanja i vještina potrebnih za odupiranje pritisku vršnjaka	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga, Zavod za javno zdravstvo MŽ	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko goranske županije, Školski preventivni programi svih osnovnih i srednjih škola	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Izraditi promidžbeno edukativne materijale o štetnosti sredstava ovisnosti koji će se distribuirati djeci, mladima, roditeljima i sveopćoj javnosti	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga, Zavod za javno zdravstvo MŽ	Školski preventivni programi svih osnovnih i srednjih škola	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Pojačati medijsku promidžbu i informiranje djece, mladih i njihovih roditelja, te sveukupne javnosti o štetnosti sredstava ovisnosti te pojačati vidljivost sportskih, zabavnih i edukativnih aktivnosti usmjerenih promicanju zdravih životnih stilova kroz kreiranje radio i tv emisija, priloga u tiskanim medijima i sudjelovanje u postojećim vidovima i oblicima medijskog informiranja javnosti	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije, lokalni mediji	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Na lokalnoj razini planirati i provoditi obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti, Svjetskog dana nepušenja, Dana borbe protiv alkoholizma i Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe i nezakonitog prometa drogama	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Centar za socijalnu skrb, Crveni križ i ostale nevladine organizacije, lokalni mediji	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave

Osmisliti i provesti sportske i edukativno zabavne aktivnosti usmjerene aktivnom provođenju slobodnog vremena djece i mladih, a koje doprinose prevenciji ovisnosti te promiču zdrave stilove života	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije, lokalni mediji, Centar za kulturu, Zajednica sportskih udruga MŽ, Društvo naša djeca	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Osigurati vidljivost i diseminaciju nekoliko samostalno kreiranih preventivnih programa ZZJZ MŽ: -„Pričaonica“- program primarne prevencije usmjeren zaštiti mentalnog zdravlja djece predškolske dobi - „Procvjetajmo“- program primarne prevencije usmjeren zaštiti ment.zdravlja djece školske dobi -„Rana detekcija problema u odrastanju“- detekcija školske djece i mladih s rizičnim ponašanjem te usmjeravanje na provođenje savjetodavno edukativnog tretmana	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Dječji vrtići, Knjižnica i čitaonica	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
U suradnji s osnovnim i srednjim školama otkrivati skupine djece i mladih koji su u riziku za napuštanje škole ili su već napustili školu te osmisliti programe za te skupine u sklopu kojih će se raditi na njihovoj motivaciji za uključivanje u druge školske programe i/ili tečajeve za usavršavanje s ciljem povećanja njihova zapošljavanja	Kontinuirano od 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta	Centar za socijalnu skrb Čakovec, Ured državne uprave u Međimurskoj županiji, osnovne i srednje škole u županiji, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ustanove za obrazovanje odraslih (Pučko otvoreno učilište)	Sredstva državnog proračuna, proračuni

4.1.2. Mjere prevencije korištenja sredstava ovisnosti u cjelokupnoj populaciji (posebno na radnom mjestu) te među pripadnicima posebno osjetljivih skupina populacije (pripadnici romske nacionalne manjine, osobe starije životne dobi, socijalno i ekonomski ugrožene osobe, invalidne osobe)

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Provedba predavanja i tribina usmjerenih prevenciji korištenja sredstava ovisnosti na radnom mjestu te povećanje vidljivosti savjetodavnih i drugih institucija koje se bave otkrivanjem i tretmanom ovisničkih ponašanja	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Medicina rada, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Izraditi Protokol postupanja kod sumnje na korištenje sredstava ovisnosti na radnom mjestu. Organiziranjem okruglih stolova i tribina te predavanja u radnim organizacijama Protokol predstaviti javnosti.	01.05.2015. – 15.11.2015.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Medicina rada, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Zavod za hitnu medicinu, HZZ, Centar za socijalnu skrb	Nisu potrebna dodatna sredstva
Provedba predavanja i tribina usmjerenih prevenciji korištenja sredstava ovisnosti u romskim naseljima te povećanje vidljivosti savjetodavnih i drugih institucija koje se bave otkrivanjem i tretmanom ovisničkih ponašanja	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Medicina rada, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Prilagodba aktivnosti i provedba predavanja i radionica na temu štetnosti sredstava ovisnosti među osobama s invaliditetom	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Medicina rada, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Prilagodba aktivnosti i provedba predavanja i radionica na temu štetnosti sredstava ovisnosti (posebno alkohola) među osobama starije životne dobi	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Crveni križ i ostale nevladine organizacije, Domovi za starije i nemoćne osobe	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave

4.1.3. Poticanje liječenja, rehabilitacije i resocijalizacije ovisnika

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Izraditi Protokol postupanja kod sumnje na korištenje sredstava ovisnosti u školske djece i mladih.	01.05.2015 15.11.2015	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Školski preventivni programi, Županijska bolnica, Dom zdravlja, Zavod za hitnu medicinu, Centar za socijalnu skrb, osnovne i srednje škole, Školski preventivni programi	Nisu potrebna dodatna sredstva
Provoditi savjetodavni rad s djecom i mladima rizičnog ponašanja i njihovim roditeljima u institucijama koje se bave individualnim i obiteljskim savjetovanjem. Posebnu pažnju posvetiti programima psihosocijalnog tretmana za djecu i mlade povremene konzumente droga koji su u tretmanu i/ili su smješteni u ustanovama socijalne skrbi, kako bi se spriječilo da povremeno konzumiranje droga preraste u ovisnost. Na razini lokalne zajednice osmisliti programe rada s obiteljima rizičnih skupina djece i mladih te organizirati različite oblike individualnog i grupnog rada za roditelje/staratelje navedenih skupina s ciljem razrješavanja obiteljskih problema i prihvaćanja adekvatne roditeljske uloge. Rad s djecom i mladima s poremećajem u ponašanju, poteškoćama učenja i emocionalnim teškoćama	2015.- 2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ (Djelatnost za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, Djelatnost školske medicine), Županijska bolnica, Dom zdravlja, LOM, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Unapređivanje i podržavanje postojećih programa liječenja i rehabilitacije ovisnika	2015.- 2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ (Djelatnost za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti), Županijska bolnica, Dom zdravlja, LOM, Savez klubova liječenih alkoholičara Međimurja	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Unaprijediti integraciju bivših ovisnika u društvu s naglaskom na razvoj radno socijalnih vještina i poticanje obrazovanja i zapošljavanja	2015.- 2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Ured državne uprave u MŽ, Zavod za javno zdravstvo MŽ (Djelatnost za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti,), Dom zdravlja, LOM, Centar za socijalnu skrb-podružnica Obiteljski centar, Zavod za zapošljavanje, mediji	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave

4.1.4. Programi rješavanja socijalne problematike

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Poticati suradnju s organizacijama civilnog društva te poticati razvijanje programe rada u lokalnoj zajednici s mladima u riziku	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Centar za socijalnu skrb Čakovec – Obiteljski centar, organizacije civilnog društva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Osigurati podršku te poticati motiviranje i uključivanje mladih koji su napustili školovanje za nastavak školovanja/ osposobljavanje	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Centar za socijalnu skrb Čakovec, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Pučko otvoreno učilište	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave

4.2. Smanjenje ponude droga i sredstava zabranjenih u sportu

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Smanjiti ponudu droga na ilegalnom tržištu: - suzbijati distribuciju i preprodaju droga od strane organiziranih grupa i pojedinaca, - suzbijati prisutnost droga u cestovnom prometu, te pojavnost i konzumaciju na javnim mjestima, - otkrivati i suzbijati trgovanje drogama i derivatima za izradu droga putem interneta	2015.- 2017.	Ministarstvo unutarnjih poslova, Policajska uprava međimurska	Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Općinsko državno odvjetništvo u Čakovcu, Prekršajni sud u Čakovcu	Sredstva državnog proračuna
Suzbijati neovlaštenu proizvodnju droga: - otkrivati i suzbijati neovlaštenu proizvodnju marihuane, odnosno produkata kanabisa, - suzbijati neovlašteni promet prekursorima i derivatima koji mogu poslužiti za proizvodnju droge	2015.- 2017.	Ministarstvo unutarnjih poslova, Policajska uprava međimurska	Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Općinsko državno odvjetništvo u Čakovcu, Prekršajni sud u Čakovcu	Sredstva državnog proračuna
Suzbijati krijumčarenje droga preko državne granice: - vršiti nadzor i zaštitu državne granice s ciljem suzbijanja svih vrsta krijumčarenja droga	2015.- 2017.	Ministarstvo unutarnjih poslova, Policajska uprava međimurska	Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Općinsko državno odvjetništvo u Čakovcu, Prekršajni sud u Čakovcu, Carinska uprava Carinski ured Varaždin	Sredstva državnog proračuna
Suzbijati neovlaštenu proizvodnju i promet tvarima zabranjenim u sportu: - provoditi aktivnosti vezane uz internetsko trgovanje tvarima zabranjenim u sportu, - provoditi aktivnosti na suzbijanju neovlaštene proizvodnje i prodaje tvari zabranjenih u sportu	2015.- 2017.	Ministarstvo unutarnjih poslova, Policajska uprava međimurska	Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Općinsko državno odvjetništvo u Čakovcu, Prekršajni sud u Čakovcu, Carinska uprava Carinski ured Varaždin, Zavod za javno zdravstvo M	Sredstva državnog proračuna
Suzbijati pranje novca stečenog neovlaštenom proizvodnjom i prometom droga i tvarima zabranjenim u sportu: - suradnja sa Uredom za sprječavanje pranja novca, Carinskom upravom i drugim tijelima koje se bave provođenjem financijskih istraga	2015.- 2017.	Ministarstvo unutarnjih poslova, Policajska uprava međimurska	Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Općinsko državno odvjetništvo u Čakovcu, Prekršajni sud u Čakovcu, Carinska uprava Carinski ured Varaždin, Ured za sprječavanje pranja novca	Sredstva državnog proračuna

4.3. Istraživanje o pojavnosti i korištenju sredstava ovisnosti na području naše županije

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Provesti kvalitativno istraživanje o korištenju sredstava ovisnosti među pripadnicima romske nacionalne manjine	15.11.2015. – 15.06.2016.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, Centar za socijalnu skrb Čakovec, Općine i gradovi, Vijeće nacionalne romske manjine MŽ	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Provesti kvantitativno istraživanje o korištenju sredstava ovisnosti među djecom i mladima romske nacionalne manjine	15.01.2016.- 15.06.2016.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, školski preventivni programi, Centar za socijalnu skrb Čakovec, Općine i gradovi, Vijeće nacionalne romske manjine MŽ	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Praćenje trendova zlouporabe droga u našoj županiji analizom otpadnih voda na biomarkere droga	1.6.2016.- 30.06.2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH, Institut Ruđer Bošković, HZJZ, Zavod za javno zdravstvo MŽ	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave

4. 4. Edukacija

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Osigurati uključivanje članova županijskog povjerenstva i drugih stručnjaka naše županije u tematske edukacije namijenjene stručnom usavršavanju djelatnika iz područja suzbijanja zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama	2015.- 2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga, Ured za suzbijanje droga Vlade RH, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, HZJZ, Zavod za javno zdravstvo MŽ, HZJZ, Referentni centar MZ za ovisnosti o drogama, HZZ, znanstvene i stručne institucije na državnoj, EU i svjetskoj razini	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave
Osigurati edukaciju o štetnosti sredstava ovisnosti, mjerama prevencije, načinima kreiranja, provođenja i financiranja preventivnih i drugih programa za predstavnike lokalne vlasti	2015.- 2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga, Ured za suzbijanje droga Vlade RH, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo socijalne politike i mladih	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, HZJZ, Zavod za javno zdravstvo MŽ, HZJZ, Referentni centar MZ za ovisnosti o drogama, HZZ, znanstvene i stručne institucije na državnoj, EU i svjetskoj razini	Sredstva državnog i županijskog proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave

4. 5. Evaluacija

Evaluacija postignuća predloženih aktivnosti i programa provoditi će se putem analize kvantitativnih pokazatelja broja sudionika, učestalosti dolazaka i sudjelovanja u aktivnostima, a temeljem obrade ispunjenih anketnih upitnika o zadovoljstvu korisnika i korisnosti njihovog sudjelovanja u programu. Zabilježeni rezultati koristit će se i za usporedbu s podacima iz prethodnih godina te kao baza za planiranje i kreiranje programa u narednom periodu.

Za evaluaciju savjetovaniškog rada kao dominantnog oblika rada s eksperimentatorima i ovisnicima izradit će se evaluacijski obrasci koji mjere zadovoljstvo korisnika. Javnozdravstvene akcije i programi evaluirat će se kroz evaluacijske upitnike koji ocjenjuju korisnost i zadovoljstvo uključenih osoba. Također će se provoditi i evaluacija putem fokus grupa kojima se također ispituje zadovoljstvo, korisnost i primjenjivost stečenih znanja i vještina. Samostalno kreirani programi sadrže postupke evaluacije kroz ciljano osmišljene ili već postojeće instrumente, a predviđena je i evaluacija stručnih aktivnosti kroz postupke samovrednovanja.

Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga u Međimurskoj županiji vrednovat će razinu uspješnosti i učinkovitosti povezivanja i djelovanja organizacija na aktivnostima kroz procjenu ostvarenja intersektorske suradnje prema pokazateljima zajedničkih aktivnosti i broja susreta, kvantitativno iskazujući zajedničke sastanke, vodeći zapisnike sastanaka, te izdvajajući pokazatelje učinaka, kao što su postignuti dogovori, zaključci, provedba dogovorenih aktivnosti.

4. 6. Koordinacija

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Priprema sjednica Županijskog povjerenstva radi planiranja i dogovaranja aktivnosti usmjerenih suzbijanju zlouporabe droga te praćenju i analizi provedbe predloženih mjera	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Upravni odjel za društvene djelatnosti Međimurske županije	Nisu potrebna dodatna sredstva
Sudjelovanje na sjednicama Nacionalnog povjerenstva i redovito podnošenje izvještaja o aktivnostima na suzbijanju zlouporabe droga Uredu za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Upravni odjel za društvene djelatnosti Međimurske županije, Zavod za javno zdravstvo MŽ, PUM, nevladine organizacije	Nisu potrebna dodatna sredstva
Na lokalnoj razini osigurati institucionalnu i financijsku podršku za provedbu Akcijskog plana	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Županijski ured za društvene djelatnosti, Ured državne uprave u MŽ, jedinice lokalne samouprave	Nisu potrebna dodatna sredstva
Na temelju epidemioloških pokazatelja na lokalnoj razini odrediti prioritetne aktivnosti i prioritetna područja i vrste sredstava ovisnosti (korištenje alkohola i tzv. novih droga u Međimurskoj županiji)	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Zavod za javno zdravstvo MŽ, ŽB Čakovec, Dom zdravlja, Zavod za hitnu medicinu, CZSS Čakovec, PUM, nevladine organizacije	Nisu potrebna dodatna sredstva
Na temelju Akcijskog plana osigurati izradu godišnjih provedbenih programa	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Upravni odjel za društvene djelatnosti Međimurske županije, Ured državne uprave u MŽ, jedinice lokalne samouprave	Nisu potrebna dodatna sredstva
Uključivanje institucija koje se bave suzbijanjem zlouporabe droga te organizacija civilnog društva u izradu županijskih strateških dokumenata iz područja suzbijanja zlouporabe droga	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Upravni odjel za društvene djelatnosti Međimurske županije, Ured državne uprave u MŽ, jedinice lokalne samouprave	Nisu potrebna dodatna sredstva
Organizirati tematske sastanke Županijskog povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga sukladno aktualnoj problematici na lokalnoj razini najmanje dva puta godišnje	2015.-2017.	Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga	Upravni odjel za društvene djelatnosti Međimurske županije, Ured državne uprave u MŽ, Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH, HZJZ	Nisu potrebna dodatna sredstva

4. 7. Financiranje

Za provedbu aktivnosti predviđenih Akcijskim planom dijelom su predviđena sredstva županijskog proračuna, a većina provedbenih aktivnosti financirat će se iz redovitih sredstava nositelja i suradnika.

Kao dodatna sredstva planira se koristiti sredstva osigurana putem natječaja za projekte i programe iz područja prevencije ovisnosti (tijela državne uprave, zaklade i fondovi, EU fondovi, poduzeća, lokalne i područne samouprave i ostali donatori).

5. ZAKLJUČAK

Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u Međimurskoj županiji za razdoblje od 2015. – 2017. godine je izradilo Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Međimurske županije, na prijedlog Ureda za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH, a donosi ga Županijska skupština Međimurske županije.

Na temelju Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga za razdoblje od 2012. do 2017. godine („Narodne novine“, broj 122/12) i Nacionalnog akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2017. godine i članka 21 Statuta Međimurske županije (Sl. gl. MŽ, broj 26/10, 4/13, 6/13 – pročišćeni tekst, 8/13 i 6/14) Županijska skupština je u obvezi donijeti Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga na području Međimurske županije za razdoblje od 2015. do 2017. godine.

Nakon usvajanja Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u Međimurskoj županiji za razdoblje od 2015. – 2017. godine bit će objavljen u „Službenom glasniku“ Međimurske županije i stupa na snagu osmog dana od dana objave.

SKUPŠTINA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

PREDSJEDNIK

KLASA: 530-08/15-03/3
URBROJ: 2109/1-02-15-01
Čakovec, _____2015.

Mladen Novak, dipl. ing.